

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 94.

V Ljubljani, v četrtek 24. aprila 1884.

Letnik XII.

Enciklika sv. očeta Leona XIII.

(Dalje.)

Posebno imenitno je pa to, da so dogodki vse opravičili, kar so naši predniki določili. Kajti očetovska in pazna njih skrb ni povsod in vedno zaželjenega vspeha dosegla in to ali zaradi zvižaje in potuhnenosti krivičnih ali pa zaradi neprevdarjene lahkomišljenosti drugih, katerim bi bilo posebno potrebno čuvati se. Zaradi tega se je tudi framašonski red v teku dveh stoletij tako nenadno razširil in predrzno in zavijačno se v vse stanove vrnil si toliko moči in oblasti pridobil, da ima po nekaterih državah celo vlado v rokah. Vsled tega hitrega in strašnega razvoja izcimila se je res za cerkev, za kneze in za splošni blagor nesreča, na katero so naši predniki že zdavnej opozorovali. Že tako daleč je prišlo, da sicer za cerkev, ki ima pretrdno podstavo da bi jo človeška sila podrla, ni nobene nevarnosti, pač pak za tiste države, kjer omenjena družba vlada ali pa druge njej podobne zadrage, ki so framašonske služabnice in spremljevalke postale.

Iz teh vzrokov sprevideli smo takoj, ko smo prijeli za krmilo katoliške cerkve, nujno potrebo, da se moramo takemu zlu z vso svojo avtoriteto po mogočnosti upreti. — Večkrat nam je bila priložnost, da smo premetravali nekatere glavnih točk nauka, na ktere so posebno framašonska narodna načela vplivala. Tako smo ovrgli strašanske nauke socijalistov in komunistov v svoji encikliki: „Quod Apostolici muneris“; dalje smo si prizadeli v encikliki „Arcanum“ pravi pomen družine zavarovati in ga razložiti, ki ima svoj izvor in začetek v zakonu; dalje smo razkladali v encikliki, ki ima „Diuturnum“ za prvo besedo, vpodobo politične oblasti po načelih krščanske modrosti, v kakošni prečudni zvezi da je ona z bistvom stvari in z blagom narodov in knezov. Sedaj smo pa po izgledu naših prednikov sklenili naravnost proti framašonski zvezi, proti njihovim nakanam proti njihovemu mišljenju in delovanju postaviti se, da se pogubljivo njihovo delovanje vedno

bolj razkriva in se tako v tem oziru vsaki nalezljivosti po mogočnosti pot prepreči.

Mnogo je tajnih društev, ki se sicer po imenu, običajih, po uravnavi, po začetku med seboj razlikujejo, ki so pa vsled skupnega smotra in podobnosti poglobitnih svojih načel v tesni zvezi in se s framašonstvom strinjajo, kjer je središče, od ktereza izhajajo in se zopet k njemu povračajo. Če tudi mu ni več na tem ležeče, da bi na skrivnem ostalo, če tudi javno zboruje in svoje časopise izdaja, ima vendar le značaj tajnih zadrug, ako se ga pri luči pogleda. Še ima mnogo skrivnostnih reči, katerih ne le zunanjim, temveč celo prav mnogim notranjim udom jako skrbno prikrivati je strogo zapovedano; n. pr. najskrivnejši in najposlednji nameni, najvišji načelniki strank, tajna zbirališča, ravno tako sklepi, sredstva in pota izvrševanja. Semkaj spada tudi oni velikanski razloček v pravicah, dolžnostih in službah članov; semkaj dobro premišljeni razredi in stopinje in ostra disciplina.

Novinci morajo obljubiti, največkrat pa slovesno priseči, nikomur nikjer ničesar objaviti o članovih, znamenjih in naukih. Na tak način skušajo framašoni, obdani z lažnjivim bleskom za vedno enako hinavščino, kakor nekdanji Manihejci, skrivati se, kjer imajo le svoje ljudi za priče. Ravno po skrivališčih jih najdemo, kedar se pokrijejo z naobraznico učenosti in modrosti zaradi olike svojih tovarišev; na jeziku jim je želja po natančni olik, ljubezen do priprostega naroda; kakor pravijo, jim ni nič družega pri srcu, kakor slabo in žalostno stanje priprostega naroda zboljšati in prednosti državljanske družbe kolikor mogoče, mnogim nakloniti. Če bi pa tudi to vse res bilo, vendar s tem še ni vse rečeno. Sprejeti morajo obljubiti svojim voditeljem in mojstrom največjo podložnost in zvestobo; na vsak migljaj morajo pripravljene biti, storiti, kar se jim ukaže; ako ne, se jim je nadjati vsakojakega maščevanja in celo smrti. V resnici se večkrat taisti umoré, kateri so izdali kako društveno skrivnost, ali pa so se prejetim ukazom protivil. Umori se vršé tako spretno in predrzno,

da morilec čestokrat čuvajočo pravico prekane. Hliniti in skrivati se; ljudi enako robom, ne da bi jih o dolžnostih jasno poučili, v zaroto sprejemati, prepuščati jih ptuji samovolji, jih za vsako hudobnost porabiti, jim orožje za umor v roko stiskati, pri vsem tem pa za doprinešena hudodelstva nekazljivost zahtevati; to je kaj tako groznega, da je z naravo samo v nasprotju. Toraj pamet že sama uči na jako prepričevalen način, da omenjena družba pravici in naravnemu pravu nasprotuje.

Framasoni grešé še tem več proti pravičnosti in naravnosti, kar nam še drugi vzroki, jasni kot beli dan, spričujejo, kako da je framašonsko bitje daleč od naravnosti. Kakor tudi velika naj je že v človeku zvižajnost, da prikriva, in navada, da laže, se vendar le ne moremo izogniti, da ne bi čineči vzroki iz reči, katerim so vzrok, kazali na kakovost dotične stvari. „Nobeno dobro drevo ne more slabega sadu roditi in nikako slabo drevo ne more dobrega sadu roditi.“ Framasonstvo rodilo je pa pogubljiv in jako britek sad, kajti iz zgoraj navedenih čisto gotovih znamenj se da sklepati, da jim je poslednji smoter, vse od krščanstva ustanovljene verske in državne naprave popolno razdjati, ter vpeljati razmere po njihovih mislih na podlagi naturalizma.

Kar smo do sedaj rekli o framašonski sekci in kar še bomo, treba razumeti v objektivnem pomenu in pa v oziru na njim sorodne in z njimi zvezane družbe, nikakor pa ne gledé vseh njihovih privrženec. Res je ne malo takih, ki sicer niso popolnoma nekrivi, ker so se v take družbe zapletli, kateri se pa vendar le niso vdeleževali podobnih osebno in katerim je tudi poslednji smoter, ki ga framašoni nameravajo, neznan. Tako bi nekterim tistih zadrug celo marsiktera zunanja zahtevanja ne godila, ki vendar niso nič družega, kakor naravne posledice iz splošnih načel, ako bi se jih zaradi grdobije in sramote, ki jim je lastna, sam po sebi, ne bali. Ravno tako se nekterim iz začasnih ali pa krajevnih vzrokov primerno dozdeva, da so manj predrzni, kakor

LISTEK.

Osodepolni zajec.

(Po naravi pripoveduje Fr. Procházka.)

(Dalje.)

Ubogi zajec ni slutil, da je nastal zanj grozni trenutek. Doslej je varovala postava mlado njegovo življenje pred strelnim orožjem, in zato ni vedel o njega strahovitosti družega, kakor nekaj malega iz pripovedovanja starcev, kateri so pripovedovali v resnici neverjetne pravljice o preganjanji svojega rodu. Zares bilo je podobno neresnici, ker so tudi pripovedovali, da se spominjajo dōbe, ko ni bilo ničesar zelenega videti po zemlji, kakor le nekoliko temnozelenkastega jegljičja, ki je, kakor sploh cela ravná, bilo pokrito z belo iz neba spadlo odejo.

Dalje, da solnce po več dni ni bilo videti in da je povsod bril ojster, mrzel veter, da so se kar udje krhali...

Mož, ki je ravno meril s puško, bil je profesor iz mesta, strastni lovec. Doslej sicer ni vstrelil nič razun nekoliko vrabecev, pa imel je celo skladanco orožja, bogato knjižnico o orožji in lovu vseh vrst

divjačine in blizo en tucat lovske oprave, med njimi tudi ono sibirskega, planinskega in škotskega loveca. Po dolgih študijah znanostij o orožji, s katerimi je pričel s sarmatskim lokom, belearskim prahom (fračo), avstraljsko sulico, dospel je k lastni iznajdbi, k popravljenim patronom sisteme Lefoša. Po dolgih poskušnjah je znašel moč smodnika, ki jih je delal v možnarji svoje gospé, namreč da ima drobnozrnati in enakozrnati smodnik večjo moč kakor grobozrnati ali vsaj neenakozrnati, čegar večina celó nespalena izleti iz cevi. Množino prahu za eden strel je dognal na algebráične dokaze, ki se ima strinjati z razmerami velikosti in oddaljenosti zverine, vsled česar si je izgotovil razne patrone za določeno oddaljenost, a za merjenje daljave pristoj, ki je pri oddaljenosti 100 korakov povznesel cev za en korak. Za svojo iznajdbo si je naročil lastno, po modelu sestavljeno puško iz Anglije. Komaj je dočakal prvega dne, ko je bilo po postavi dovoljeno poskusiti svojo iznajdbo na premični tarči in osoda je zadela na našega ubogega zajca.

Bil je to letos prvi ojstri strel v naši dolini, a zato bil njega včinek velik. Priroda, kakor bi se bila prebudila po njem iz dremote in odprla začudene oči. Deklece pri meji je od strahu zakričalo in vstalo. Tudi gosi so prenehale pobirati ovseno latje ter

dvignile s kričanjem glave kvišku ne veliko manj sem, kakor takrat ko so pred stoletji Rim rešile. Čvrčanje kobilic in grilcev je vtihnulo, kakor od strelnega glasu požrto, zato pa se je doli na travniku vzdignil celi mrak preplašenih vran s krokanjem ter letel k ribniku bližnjega mlina. Na polji in lokah so se dvigale žene, trgajoče travo, in pastirji, ter gledali na dotično krompirjevo njivo, nad katero se je vzpenjal lehak plavkasti obláček.

Tudi nepremičen mož tam pri kupih ovočja je vstal polagoma od ognjišča, da bi se po vzgledu fantov ogledal po nasledku strela.

„Beži ali leži“, rekel je pri tem s hladnokrvim vzdihljajem.

In imel je prav v obojem. Zajec je bežal in lovec je ležal; le nekoliko cevi in rokav z zelenim robom (okrajcem) sta molela iz trave. Prvo, kar je iz tega lenega moža prišlo, bilo je začudenje, potem pak je sledil nek občutljivejši sočutja ob enem z mislijo, kaj bi lahko vse nastalo, ako bi pritekel v pomoč temu, na videz, močno ponesrečenemu lovecu, a hitel mu je vendar v pomoč.

Ta je začudeno pogledal na prihitečega moža in se dal ugodno vzdigniti. Prvo njegovo vprašanje je bilo: kje je zajec?

Od prišleca nič gotovega poizvedevši, je čez

pa sami hočejo in drugi počenjajo; kljubu temu ne smemo jih ločiti od framonov, katerih ne smemo toliko po dejansko doprinešenih dejanjih, kakor pa po splošnosti njihovega mišljenja soditi.

(Dalje prih.)

Nekaj v premislek!

National-liberalna „Freib. Ztg.“ ima v svojem predalu naslednje premišljevanje za velikoponočne praznike: Po vsem svetu se omikane države pritožujejo, da ljudje nižih stanov (ali samo teh?) postajajo dan na dan bolj surovi. Poznejša stoletja, ki bodo sodila naše stoletje, bodo rekla, da je naša doba doba duševnega napredka, da pa z izobraženjem uma ni v jednaki meri napredovalo tudi požlajanje srca in čuta. Čast, življenje in premoženje posameznega je v večji nevarnosti kakor nekdanj. Nihilisti na Ruskem, Fenijevci na Irskem, Črna roka na Španjskem, mednarodni anarhisti po vseh deželah, vse nam kaže dušno bolehavost našega časa. Odpraviti to bolehavost je toliko bolj nujno, ker se sicer to razširja in bode osodopolno v svojih naslednjih. Ako prašamo po vzroku, pripoveduje se nam od neke strani, da to prihaja iz tega, ker vera peša.

Ne rečemo, da bi to ne bilo nekako opravičeno, vendar bi tudi smeli vprašati, zakaj da prejšnja doba, ko so ljudje bili vendar bolj verni, ni vbrnila, da so posamezni ljudje tako zdijali. Bolj verjetno se nam to zdi, da je vzrok temu požlajanje po vživanji. Vse hoče složno živeti, pa malo trpeti, o varčnosti, o zdržnosti nočejo nič slišati. Požlajanje po vžitku, ki sploh rado prestopa meje temu, kar je pripuščene in dovoljene, pa nagiba neomikanega v hudobijo. Strahovitne morije v najnovejšem času nam to potrjujejo. Ako pa to spoznamo, dolžan je vsak posamezen zbuditi veselje do varčnosti v svojih krogih, in zavračati hrepenjenje po vživanji v prave meje po dejanskih razmerah. Društva treznosti, ktere nameravajo ustanovljati, moramo v ta namen veselo pozdravljati.

Dosihmal smo bili navajeni slišati le kaj prijetnega in gledati sedanost v prijetnih barvah, ako smo se ozirali po liberalnih glasih. Sedaj se kaže pa vendar spet resnica. Zakaj pa se ne vpraša, od kod prihaja to požlajanje po vživanji, ki se čedalje bolj širi. Ko bi si liberalci hoteli odgovoriti na to vprašanje, bi menda tudi prišli do tega spoznanja, da vera peša, a ne le pri nižem ljudstvu, marveč tudi tam, od koder se sploh dobro ali slabo širi med nižje in podložno ljudstvo. Pri glavi mora se začeti zboljševanje; dokler se tega ne poprimejo, bodo sedaj tu, sedaj tam iskali vzroka splošne spridenosti, sedaj v tem, sedaj v drugem kotu kaj zakopali, pogladili, poravnali in pobelili, zlo pa vendar ostane, ker se vse boji radikalnega zdravlila. O tem je mnogo resničnega in vsega premisleka vrednega povedal „Slovenec“, ko je v več sestavkih pisal o krotki in divji revoluciji.

Ljudje, posebno imoviti se bojé divje revolucije, a krotke prav nič, sami jo pospešujejo, toliko časa spodjedajo in spodkopavajo podlago krščanskim državam in družinskemu redu, da se na mnogih krajih

začne udirati, potem pa roke vijejo, na pomagaj kličejo, ter vprašajo, od kod vendar toliko zlega, od kod taka zdijanost ljudstva. Slabo seme, ki ste ga vedé ali nevedé sejali, v klasje gré; ne čudite se, kakor se seje, tako se žanje. Kdor hoče razumeti, lahko razume!

Ko že ravno pišemo o javni spridenosti, naj še nekaj spregovorimo, priležno ali nepriležno. V „Slovenču“ smo te dni brali dopis iz Kremsa na Spodnjem Avstrijskem. Pisatelj nam pripoveduje, kako je gosposka v Kirchbergu prepovedala mladini obiskovanje javnih prostorov, in kako skuša odpraviti pohujšanje pri mladini. Dopisnik omenja potem dušne nevarnosti, katerim je razpostavljena kmečka mladina na paši, ko se shaja mlado in staro, in odrasčeni pohujšujejo še nedorastle. Vendar dvomim, da bi se toliko pohujšanja po samotnih pašnikih godilo, kakor se godi po javnih trgih po mestih, kar se tiče namreč tako imenovanih otročjih iger. Otroci na paši skačejo čez grabne, čez palico, lové se, mečejo, no, ako hočete, tudi lasajo in pretepajo se; ali kaj tacega, kar se po mestih vidi, se dosihmal ni čulo.

Tam na Žabjeku na bregu Ljubljani, se nasloni deček drugemu na kolena ali kak stol, in drugi skačejo nanj zelo nespodobno in pohujšljivo kakor n. pr. v nedeljo vpricho več kakor 20 ljudi, ki so mimo hodili ali tam postajali.

Zašle so take igre tudi med šolske otroke, a kakor hitro so šole o tem zvedele, minulo je vse to, in otroci se po svoje igrajo, kakor letni čas nanaša, kar jim nihče se vé da, ne bo branil, niti ne zavidal.

Sedaj naj pa človek ugane, ali je kmečka mladina bolj pravna ali mestna, ktera se bolj spodobno igra? Nikomur pa bi ne svetoval take dečke svariti, kajti svoje življenje ali vsaj zdravje bi pri taki druhali v nevarnost postavil, mimogredoči videti vse to, roke sklepajo pa tarnajo, kam so prišli, kaj smo učakali. Res, ako življenje po mestih premislimo, ki se pri takih igrah javno kaže, nimamo vzroka ponašati se z omiko po mestih. Koliko hrupa, koliko šuma je vzbudil sedaj zapor dveh mojstrov v našem mestu. In kaj pravite, o čem se dečki menijo in pogovarjajo. O drugem ne, kakor da bi kdo prišel in jim denarja dal, da bi potem ložje zapravljali ali privadili se brezposelnemu življenju in zabavljanju na delavne ljudi, ki si s trudom služijo vsakdanji kruh.

No tukaj imate zopet vzrok, zakaj vse hrepeni po vžitku. — Rokodelski dečki sami sebi pripuščeni gojé take misli in odrasčeni ne mislijo na družega, nego na vživanje, na zapravljalivost in vse drugo, kar je z njo v zvezi.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. aprila.

Notranje dežele.

Načrt službene pragmatike za c. k. državne uradnike in služabnike obravnaval je v svoji poslednji seji dotični odbor in se načrt ni sprejel! Odbila sta ga vladna zastopnika sekcijski

načelnik vitez Erb in ministerjalni svetnik dr. Steinbach, rekša, da ga vlada ne more sprejeti, ker bi ona obsegala tudi sodnijske uradnike in odstranila disciplinarne senate po deželah od opravištvnih oblastnj. Sicer pa vlada pripozna, da je v načrtu pragmatike marsikaj hvalevrednega. Sama (vlada) ni še nobenega načrta izdelala, ker je hotela poprej odsekov nazore slišati; misli nanj pa tudi še ni opustila. Sicer pa pravita zastopnika, da je število disciplinarnih slučajev jako malostno.

Dunajski tržni red, ki je še le letos veljaven postal, bo treba popolnoma popraviti in predrugačiti, da bo vstrezal potrebam in zahtevam Dunajskega trga, mesarjem in prebivalcem. Poljedelsko ministerstvo je že dotično sklenilo. Ako se stvar prav blizo in pri luči pogleda, vidi se takoj, da je bil tržni red posreden vzrok, da je volovska borba nastala, kateri je sedaj volovski mir sledil, da bo Evropa zopet lahko mirno spala.

Dunajski magistrat skliceval se je na rodoljubje Dunajskih mesarjev, da ne bodo hodili na Požunski trg po pitance, katerih so na prvi sojenj blizo 3000 komadov prignali. Ali bo to sklicevanje imelo kaj vspeha, ali ne, je silno težavno reči, ker avstrijska vlada obrtnikom pač ne more prepovedati, od kod naj si stvarine za svojo obrt pridobé. Pač bi jo lahko obtežila z visoko carino, kar ji pa zopet carinska zveza zabranjuje. Kontrole pa avstrijska vlada v Požunu tako nima, toraj pač magistrat ne bo nikdar zvedel, ali hodijo Dunajski mesarji v Požun po pitance ali ne. Morda se jim bo ravno tako godilo, kakor se godi Ljubljanskim mesarjem, da bodo namreč prisiljeni svoje blago od ondot naročevati si, ako bodo hoteli po predpisani ceni sekati. Ljubljanski mesarji trdijo, da jih pitanci na Ogorskem ali pa v Banatu kupljeni in po železnici v Ljubljano poslani ne stanejo toliko zvoznino vred, kakor pa če bi jih v Ljubljani na živinskem trgu kupili, ali pa sploh v domači deželi. Rečimo, da se enak slučaj nakreti za Dunaj, da bo namreč ondi sicer zadosti čedne živine, toda mnogo dražja od one na Požunskem trgu, pač lahko rečemo, da nihče ne bo v stanu Dunajskih mesarjev zadrževati, da bi si ne poiskali cenejšega blaga na tujem; saj je zadosti znan pregovor, da v denarnih zadevah vsako kumstvo preneha.

Prihod **avstrijskih prestolonaslednikov** v Carigrad je vzbudil ondi toliko pozornosti, kakor že zdavnej nobena reč. Od vseh krajev so ljudje skupaj vrel, vse ga je želelo videti in poznati, malo in veliko, mlado in staro, mohamedani, pravoslavni, kristijani in židje. Vrhovni rabinec v Carigradu prišel se je v velikem ornatu cesarjeviču Rudolfu zahvaljevat, da se v Avstriji židom tako dobro godi, kakor pod vladno turškega sultana samega. Posebno velikanski vtis je pa črnogorski poročevalec diplomatičnih opravil g. Vuković s svojo prekrasno opravo napravil. Na Bolgarskem ga bodo sprejeli z veliko slovesnostjo v Varni na kolodvoru, vsi zastopniki ptujih držav, ministri, častniki, vsi v veliki gali, avstrijska nasebina in šolska mladež obojega spola s evetlicami v rokah. Častna kompanija s praporom in godbo svirala mu bo pri prihodu avstrijsko himno. Knez sam peljal se bo pa na „Miramar“ ob sedmih zjutraj, kjer bo visokega gospoda pozdravil. Takoj na to se bodo izkreali. Tovorische bo vse v vencih in zastavah. Ob polu osmih odpeljali se bodo po železnici v Ruščuk, kjer ga bodo bolgarske oblastnije s šolsko mladino zopet sprejele. Šolska mladež delala bo špalir od kolodvora do kneževga dvora, kjer bode ob treh popoldne kosilo. Ob šestih zvečer odpeljejo se vsi po parniku „Alexander“ proti Smardi na rumunski strani. Trije bolgarski ministri, avstrijski poslanik baron Biegleben in celo kneževno spremstvo jih bodo spremili.

Hrvaški ban je v Budapeštu. Odbor narodne stranke, ki se od dne do dne bolj svojemu razpadu približuje, se posvetuje v bodočem postopanju. Na-

kratko opazil, da mu iz nabuhlega lica teče kri, ki jo je začel s svilnatim robcem obrisovati. Podpirajočemu čuvaju je potem razodel, da njegova iznajdba zahteva še radikalne poprave. V potoku za poljem si je izpiral potem okrvavljena usta. Žene, tam blizo travo trgajoče so govorile nekaj o dveh izbitih zobeh. Na večer se je govorilo že o četrlih zobeh, kar pa lahko vsak smatra za prazno klepetanje.

Vrnimo se k zajcu. Iz temnega kolesca, kakor se mu je videvala namerjena puška, švignil je blisk in skoro v tem trenutku, ko se je zamogel spamegovati, je začutil pekočo boleost v glavi in boku, ki ga je omamila.

Blizeče se lajanje psa, ga je zdramilo. Poskočil je in se zaletel z mogočnimi skoki v nasprotno stran, od koder je zaslišal pasji glas. Kam? to ni vedel, kajti ob enem s skelečo bolestjo vred je opazil, da namesto sedanje dnevne svetlobe se mu je privarila globoka tema v oči. Pes se je sicer kmalo vrnil s praznega lova, toda zajec za to ni prenehal teči. Nemara je mislil na branilni les, ali namesto da bi tekel k njemu, nameril je v polukrogu k vasi. S težkim skokom je padel v cestni graben, a

izkobacavši se tekel po njej. V teku po cesti puščal je prah za seboj, ob enem pa ga je spremljalo vriskanje pastirjev, ki so pasli čedo kraj nje. Čez trenutek se je zdelo, da ga trda tla pod nogami varajo. Zaobrnil se je naravnost na desno ali ravno tam se je tudi cesta z drevoredom zakročila na to stran, tako, da je zajec bežaje tekel sedaj med drevoredom. Omoten zavil je čez kratko na levo, ali kakor nalašč je bil tudi tam cestni ovinek, ktera ga je sedaj peljala naravnost v vas.

Pri kraji vasi grel se je na solncu stari šepav pes in spal. Le včasih je zganil kožo ali pomahal z repom, da bi odgnal muhe, kar ga sicer ni motilo v spanji, ki mu je bilo naravnost trdno, da je kar živžgal z nosom. A v tem ga je zbudil zajčji tek. Doba, ko je ta starec še za zajci tekal, zdela se mu je kakor meglene sanje. Sedaj ko na take zabave nič več ne misli, približala se mu je zopet divja strast mladosti. Vstal je, ne verječ sam sebi, ter pozabivši na šepavo nogo in mršavo telo tresel se je od veselja. Stori je nekoliko skokov naprej, da bi po stari skušenosti pretekel zajca, ako se ta hipoma obrne, ko vglada neprijatelja. Pri tem obratu bi mu ne smel uiti. Toda načrt tega sta-

rega veterana razbil se je po nesluteči okoliščini. Slepí zajec, ne videč čakajočega psa, vrgel se je v skoku naravnost na njega, da je ta nepripravljen na tak napad, pri tem ves skoprnel in pustil mimo svojega skoro brezzobnega gobca dalje iti poslednji plen, ki bi ga znal v svojem življenji še vloviti. Razsrjen po tem nezaslišanem skoku, spustil se je s hripavim lajanjem za dolgoušnikom, pa kmalo po nekoliko skokih je začutil svinčeno težo v udih in vlekel hromo nogo za sabo potén jezik od sebe moleč. Zajec in on sta se zapletla pod noge konjarju, ki je korakal poleg z otavo obloženega voza in od tod pod konje. Ti so se preplašili in pričeli dirjati. Konjar je tekel za zajcem, ki je tekel v krogu okoli. S tem so se konji še bolj preplašili in voz visoko naložen, zvrnil se je v prikop. Zajec je tekel že dalje, v tem ko se je pes pletel še pod konji. Konjar je v svoji osupljenosti in strahu obstal, dejal si palec na usta, kar že svojih trideset let ni storil.

Prva njegova jeza se je razlila nad neblagim veteranom, ki jih je dobil toliko za svojo gonbo, da je cvileč od bolesti komaj pête odnesel. Kaj podobnega se mu ni pripetilo v celem življenji.

meravan časnik bodo neki še le pozneje izdajati začeli. Nekteri člani omenjene stranke želé, da se stranka po vsaki ceni ohrani, in če ne drugače, naj se združi z zmerno opozicijo. Iz vsega je razvidno, da je stranka jetiko dobila in ne bo nikdar kaj prida iz nje. Kaj je bilo boljšega življa s krepko zavednostjo odločilo se je v novo stranko, katero so do sedaj „divjake“ imenovali. Baron Živkovič, jeden še najuplívnejih vodij narodne stranke spisal je knjižico o položaji, kakoršen se mora med Hrvaško in Ogersko napraviti. Ondi Živkovič zahteva, da se mora Hrvaška smatrati kakor zvezno kraljestvo ogerske države, ne pa kakor priklopljena dežela. Iz tega vzroka se mora tudi povsod, kjer se ogersko ime izgovarja, imenovati poleg njega tudi hrvaško, n. pr. ogersko-hrvaške zadeve, ogersko-hrvaški honved itd. Tudi za bana se mora drugo stališče napraviti. Do sedaj je on po eni strani podložil ministerskemu predsedniku Ogerskemu, po drugi pa odgovoren hrvaškemu narodnemu deželnemu zboru. Ban mora postati od ogerske vlade popolno neodvisen minister in hrvaška vlada popolno enakopravna z ogersko, tako in v takem razmerji, kakor ste Avstrija in Ogerska med saboj. Kakor se pa to vresniči, se pa v Avstriji dualizem s poti umakne trijalizmu, kar nikakor ni nemogoče. To pa že danes lahko rečemo, če do tega pride, se tudi trijalizem ne bo ohranil, temveč se bo razširil v federativno zvezo.

Na Ogerskem podira duh krščanstva po liberalizmu ustanovljene razvade, ki se s katoliškim in sploh s krščanskim duhom ne strinjajo. Pri debati o obrtni postavi na 21. t. m. nasvetoval je poslanec Danijel Iranyi, da naj vlada predloži postavo, ki bo posvečevanje nedelje ukazovala. Temu predlogu protivil se je trgovinski minister Szechenyi. Kljub temu oporekanji je večina vendar le predlog sprejela in celó prvi minister Tisza in pravosodni minister Pavler glasovala sta proti trgovinskemu ministru Szechenyiju. Izvestno sta sprevidila, da tako na Ogerskem ne gre dalje, ako se država splošni prekuciji ogniti hoče, kakor je šlo to dosedaj. Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega tudi še dandanes v političnem življenji velja in gorje državi prej ali pozneje, ki se tega načela ne drži. Naj bo še tako na dobrem stališču, spodletelo ji bo danes ali jutri tako gotovo, kakor nam je to zgodovina že večkrat zapisala. Boga na odpust poslati ni kar nič drugega, kakor priprostemu narodu nož in revolver v roko potisniti.

Vnanje države.

Zakaj da se uravnanje črnogorsko-albanske meje tako vleče, kakor morska kača, ki se po časnikih vsakih deset let prikaže, pojasnila je nam „Novoja Vremja“ jako jasno. Stvar je taka-le: Črnogorci so se, večnega boja z Albanci že do grla siti, odločili, da pošljejo posebnega pooblastenca v Carigrad do sultana s prošnjo, naj on za to skrbi, da se bo meja med Črnogoro in Albanijo kolikor mogoče hitro vravnala, in se tako večnim pobojem zapah naredil. V ta namen odposlali so Vukotiča v Carigrad. Sultan Abdul Hamid ga je prav prijazno sprejel in ko mu je Vukotič svoj posel razložil, mu sultan reče, naj se le do njegovega ministra zunanjih zadev obrne, temu bo že ukazal, da se ima zadeva takoj izvršiti. Preden Vukotič odide, ga je še sultan z nekim višjim in dragocenim redom obdaril. Vukotič pride k ministru zunanjih zadev, k Aarifi paši, kteremu namen svojega potovanja in sultanovo povelje razloži. Minister zunanjih zadev se začudi in reče, da mu je jako žal, da ne more sultanovega povelja točno izpeljati, ker mu o tej zadevi ni kar nič znanega. Napoti ga k velikemu vezirju Said paši, kjer je pa ravno tisto zvedel, da tudi njemu o imenovanem uravnavanju ni prav nič znanega. Dal mu je svét, da naj se naravnost na dotično komisijo obrne, drugega mu ne more svetovati. Sedaj je pa

Zajec je tekkel dalje.

Iz visoke bele šole na vasi, poluzakrite z lipami, prihajali so ravno otroci, dva po dva, v najlepšem redu. Sivolasen postaran učitelj, držé v roci dolgo merilo, stal je pri vratih smejoč se in polglasno prigovarjajoč k lepemu miru in redu. V tem se je pokazal pri potoku nasproti šoli zajec in z edino svojo prikaznijo razdril vso avtoriteto gospoda učitelja. Kakor burja, zagnal se je ves zbor učencev po ubogem slepcu, ki je komaj dobil časa, da se je tikoma otrok obrnil in zaletel drugam. V guječi je nastal metož in plačljivi krik. Nekoliko mlajših je bilo povaljenih k zemlji. Bilo je slišati lomljenje kamenitih tablic, strtje dveh ali treh tintnikov s črnim učinkom in eden podedovani abecednik, iz kterega si je cela rodovina pridobila prve znanosti, razletel se je kakor jesensko listje po blatnem potoku. Celó nos je imel eden učencev krvav in najkrepkejši fantje, ki so se poslednji z lova vrnili, so bili od gospoda učitelja zaprti po šoli. Temu vestnemu in vseskozi praktičnemu možu je bilo v resnici žal, da so otroci splasili zajca, kajti računal je, da bi mu bil v svojem prvotnem smeru gotovo pritekel v dvorišče ali vsaj na vrt, z gostim plotom ograjen. (Dalje prih.)

Vukotič po peresu segel in je na skupno turško vlado, „Visoka porta“ imenovano vprašal, naj bi mu po diplomatičnem potu odgovorili, kedaj bo zopet dotična komisija zborovala in glejte natančnost... Vukotič še danes na odgovor čaka in lahko bi rekli, da bo prej sodnji dan, kakor pa mu bo „Visoka porta“ odgovorila na dotično pisanje in to iz vzroka, ker sama ničesar o uravnavanju ne vé. Dotična komisija, če je sploh kakošna, dela na svojo roko, kar in kolikor se ji poljubi. Take so razmere na Turškem.

Ali se bodo *cesarji*, namreč avstrijski, nemški in ruski letos sošli ali ne, z zavestjo sedaj še nihče ne more sklepati. Podučene osebe iz cesarskega obližja pa, iz Rusije, Nemčije in Avstrije soglasno poročajo, da vse tako kaže, da se cesarji snidejo (če tudi še ni ničesar določenega) in zaradi tega vzroka tudi niso dali preklicati preranih novic o popotovanji ruskega cara Aleksandra III. na Dunaj in v Berlin, kakor so ga časniki „Schlesische Ztg.“, „Pester Lloyd“ in „Frankfurter Ztg.“, ki so o takih zadevah vedno dobro podučeni, prinesli. Tudi je resnična vest, da je car že večkrat željo izrekel, da bi prav iz srca rad videl svojega sosedu in dobrega prijatelja cesarja Franca Jožefa, s kterim še nista bila skupaj, odkar se je Aleksander na prestol svojega očeta vsedel. Splošno mnenje je tako, da se bodo prej ko ne letošnje poletje vsi trije vladarji sešli in to morda celó na Dunaji.

Anarhisti sklicali so na velikonočne praznike v Parizu velikansk anarhistični tabor in sicer so bili reditelji sami Avstrijci. Kakor si je lahko misliti, je bil tabor mnogoštevilno obiskan in tudi mnogo otrobov se je na njem vezalo. Francoski anarhisti so bili posebno ponosni na to, da se je več narodnosti v tako lepi sporazumljivosti ondi sošle, kjer so se soglasno izrekli za brezobzirno rabo morilnega orožja in družih za strahovanje primernih pripomočkov. Neki Digeon vspel se je celo na govorniško pinjo in je s posebnim ponosom navzoče Nemce dobrodošle pozdravljal in to za to, pravi, ker je na Nemškem prvo ustajo provzročil — Hus! Za mnogo ravno se mož ni zmotil, kajti Nemška je vendar le bližje Čehov, kakor pa Čehi Francoski, sicer se pa ne more zahtevati, da bi dober anarhist moral tudi dober zgodovinar biti. Poznanje dinamita, nitroglicerina in revolverja je zanj veliko večje važnosti, kakor pa Husova zgodovina.

Za obali zapadne Afrike jeli so se zanimati *Nemci* in *Francozi*. Nemško pomorsko ministerstvo je že nekako okoli novega leta začelo z vso silo povdarjati potrebo nemške pomorske postaje v zapadno-afrikanških vodah, ker so se menda nemške kupčijske zveze in naselbine ondi že toliko narastle in razširile, da jim je zaradi varnosti življenja in premoženja neogibne domače pomoči potreba. Iz tega namena odpeljal se je iz Nemškega vojni parnik „Möve“ na 15. aprila iz Kiela v Lisabon, kjer se bo bodoči zastopnik nemških zadev na zapadno-afrikanškem pobožji vkrcal in potem odrinejo. Francozom se je pa posrečilo, da so si pridobili vrhovno pokroviteljstvo čez najmočnejše kraljestvo ob desnem bregu veletoka Kongo. Francoski zastopnik Brazza sklenil je namreč pogodbo z najmočnejšim kraljem v zapadni Afriki, kteremu je kralj Makoko podložen. Če tudi ima Brazza malo ljudi, se mu je vendar posrečilo, da je ondi vtrdil francosko naselbino, katero bo zopet treba z vojnim parnikom podpreti. Kako se bote toraj Nemčija in Francija na ptuji zemlji in pod drugim podnebjem gledali, smo jako radovedni, ker se ob Renu na domačih tleh tako pisano gledate, kjer bi najrajši ena na drugo streljati začele.

Francozi bodo ves Tonking zasedli, vsaj tako jim „Temps“ priporoča, kar pa tudi sami sprevidijo, da bodo morali storiti, ako si hočejo na severni strani ob Kitajski meji dobro stališče vtrditi, ki bo vsakemu bodočemu napadu kos. Sedaj, ko je dežela kolikor toliko v redu, pričeli jo bodo administrativno vredovati, ali po domače, jeli bodo kravi klasti, da jo jim bo mogoče potem mlesti. Nadjajo se prihodkov okoli 100 milijonov frankov na leto in s temi mislijo si izgojiti stalno vojsko obstoječo iz domačinov, ktere ob svojem času proti Kitajcem vporabiti mislijo.

Gledé *egiptovskega vprašanja* jeli so v poslednjem času Francozi čez Angleže zabavljati. Najbolj glasna pri tem poslu je „République Française“, rekoč: „Angleška je prevzela nalogo, da napravi v Egiptu mir in red, kar ji je pa popolno spodletelo, če tudi je ni nobena vlada pri izvršitvi njegove posla ovirala. Tako, kakor je sedaj ne smé dalje ostati. Evropa sama mora se za Egipt pobriti, kajti egiptovsko vprašanje je mednarodno in Angleška sama nima nobene pravice, protektorat prevzeti nad Egiptom, še manj pa na kako zasedanje imenovane dežele misliti. Le tedaj bi se smeli Angleži Egipta polastiti, ako bi jim Evropa nalašč za to svoj mandat izročila.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 21. aprila. (Volitve. — Žalostno stanje javne npravnosti.) To leto bo prenovljen koroški deželni zbor, to se pravi, prenovljen ne bo, ampak stari liberalci se bodo na novo volili; da bi

se liberalcem večina vzela, na to še ni misliti. Da ima stvar tako žalostno lice, so največ krivi nemški konservativci, kteri niso nič podobni tirolskim, štajarskim in gorenje-avstrijskim katoličanom, ampak se držé koroškega „lei lassen“ ter prepuščajo polje nemškim liberalcem. Ali bodo letos postavili kje svoje kandidate ali ne, mi ni znano; upanje do zmage imajo v labodski dolini. Ko bi pa po celi deželi liberalcem nasproti stopili, bi jim tudi Slovenci pomagali in obojem bi prav prišlo, ker bi potem nemško-liberalci imeli dva nasprotnika. Ker pa ni dosti eneržije pričakovati od naših nemških konservativcev, se bo celi nemško-liberalni aparat obrnil proti nam Slovincem. Slovenci bodo menda v treh okrajih kandidate postavili. Stvar stoji tako: Velikovški okraj je ves slovensk in voli dva poslanca; tam bota najbrž voljena dva Slovence. Celovski okraj (Borovlje, Celovška okolica, Tržka okolica) je na jugu slovensk, na severu pa nemšk; ako bodo tedaj nemški katoličani hoteli s Slovenci vzajemno postopati, naj se postavi en Slovenec in en konservativni Nemec za ta okraj. Ravno taka je z Belaškim okrajem. Na ta način bi Slovenci dobili štiri poslance, dva v Velikovecu, enega v Celovcu in enega v Beljaku. Vendar pa v Celovškem okraji ni mnogo upanja, ker je Celovška okolica vsa popačena, vse trobi v liberalni in nemškutarski rog, deloma iz nevednosti, deloma iz spridenosti.

Sploh je na celi nemški meji opazovati grozen moralični propad slovenskega prebivalstva. Če se enkrat v ljudeh zaduši ljubezen do maternega jezika, postanejo tudi mlačni v veri. Ne samo zavolj narodnosti, ampak tudi zavolj katoliške vere je politični prevrat na Koroškem silno potreben. Nemci simpatizirajo splošno s protestantizmom; vsak si dela vero po svoji glavi in pravi, „to verjamem, tega pa ne“; tako lahko slišiš govoriti ne samo liberalne gospode, ampak tudi priproste nemške delavce in na pol emikane ljudi; luteranski duh je Nemeem že v krvi in le prav zvesti katoličani se še branijo.

Ta duh pa silno slabo vpliva na sesedne Slovence. Ako Nemeem čez cerkev in verske reči zabavlja, se ne sme misliti, da je zavolj tega malopridnež ali potepuh; ampak on Boga vendar časti in ohrani nekako npravnost; le nekteri nauki mu ne grejo v glavo in on misli (v luteranskem duhu), da si sme sam izbirati, kaj hoče verovati in kaj ne. Nasprotno pa Slovenec, ako sliši Nemea govoriti, „da je spoved le izmišljilja duhovnov itd.“, na njega dela to vse slabejši utis, kakor ga je Nemeem napraviti mislil. Slovenec je katoličan, on ali vse veruje, ali pa nič! Če tedaj take pogovore sliši, ne postane samo protestant (v duhu), ampak popolen malopridnež, on se ne briga več za vero in npravnost, in taki Slovenci so potem še bolj sprideni, kakor Nemci. Po mojih malovažnih mislih bi bilo za Slovence bolje, ko bi se naša škofija razcepila na dvoje, da bi Koroški Slovenci dobili svojega lastnega škofa. Sedanji č. g. Krški knezoškof je sicer vsega spoštovanja vreden mož, tudi Slovincem ni sovražen, pa on je Nemeem in ne zná slovenskega jezika, njemu ni torej mogoče Slovincem na srca govoriti, ker ptujščina ostane ptujščina. Skor ne vé, kako Slovenci mislijo in čutijo, kje so njih slabosti in kje njih kreposti. Večina škofije je nemška; naravno je tedaj, da č. g. knezoškof bolj na Nemece svojo pozornost obrača, moralični propad slovenskega prebivalstva pa mu morda ni v polni meri znan. Pred davnim časom je spadala južna Koroška pod Oglejsko nadškofijo, severna (nemška) pa pod solnograško. Zakaj bi zdaj to ne smelo biti? Meni se vendar dozdeva, da bi taka duhovščina pri vsakem narodu najuspešneje delovala, ki je iz njega izrastla in pozná njegov jezik, njegove navade, njegov značaj.

Naš g. deželni predsednik je zdaj na začasnem odpustu.

Od Pohorja, 20. aprila. (Časniški kolek.) Kakor znano, je nek poslanec v državnem zboru sprožil predlog, naj bi se kolekovina pri časopisih odpravila, a v začetku tega meseca se je poročalo, da je dotični odsek, kteremu je ta zadeva bila izročena v pretresovanje, sklenil zbornici nasvetovati: „Kolek za časnike in koledarje se odpravi“ začeniš z novim letom sledečim. Bodi dovoljeno, da dopisnik naznani svoje lastno mnenje gledé rečene zadeve.

Malo čudno se dozdeva, da predlog izhaja izmed desničarjev, kterim je vendar, kakor se sicer iz njih obnašanja lahko razvidi, mar tudi za to, da nekaj več dače zadene premožnejše ljudi, kteri sedaj obzirom na obdačenje v razmerji s nižjimi stanovi, s proizvajajočimi sloji ljudstva, preplitvo segajo v žep.

Komu bo z odpravljen kolekovino zlažšano? Lastnikom časnikov? Menda ne. Čeravno potem naročnino znižajo, vendar (zavoljo tega ali bolje) vsled tega število naročnikov ne bode zdatno narastlo. Recimo: „Slovenec“ stane 15 gold. sedaj, davka odšteva za vsako številko po 1 kr. na dan, kar se v teku leta nabere 3 gold., ki zadenejo posameznega naročnika. Res je, da bi zadnji za dotični znesek, ki bi po odpravljeni kolekovini odpadel, zamogel postati odbiralatelj še drugega proizvoda književnega, ako bi mu za to bilo mar. Ali „Slovenec“ brez koleka, ako naročnino zniža, vendar le za tega voljo ne bode dobil novih naročnikov v toliki meri, da bi z odbiranjem lista narodu zdatno koristili, a ravno ta naloga pripada časnikom. Kar se tiče naročnikov posebej kot plačevalce, vsaj pisatelju teh vrstic, čeravno mu je blagajnica zelo skromna, ni žal za tiste 3 gold., ki jih založnik zanj nosi v davkarijo, in če bi danes, ko „Slovenec“ stane 15 gold. ne bil naročnik, bi pri istih razmerah ne naročeval časnika ni takrat, ko bi ga dobival za 12 gold.

Znanstveni listi so kolekovine prosti; isto tako politični časniki, kateri tekom meseca izhajajo po 1 do 3krat. In če sem na pr. naročnik tednika, tako na leto plačam davka za 52. kr. To so pa navadno listi, ki so v prvi vrsti namenjeni kmetu in manjšemu obrtniku. Ako se že hoče ubožnemu občinstvu v tem oziru kaj pomagati, to bi po sodbi dopisnikov kazalo, da se tudi za tednike kolekovina zniža ali odpravi. Pri revežu je 50 kr. že veliko. Bilo bi toraj vsaj nekoliko mu pomagano v gmotnem oziru, a tudi v duhovnem, ker se tukaj pač lahko nadajamo, da bi se časniki še bolj razširjali med prostim ljudstvom. Dopisniku pa gotovo ni treba v opravičenje „doslednosti“ posebič povdarjati, da isto merilo ne velja pri omikanem naročniku, kateri zna presoditi moč in veljavo časništva ter časnika ne ceni po naročnini. Pri ostalih listih naj bi se kolekovina vravnala po razmerji obsežnosti, saj pravičnost izvestno zahteva, „da nikakor ne gré za majhne časnike terjati enakega koleka, kakor za velike liste“.

Kar se nadalje tiče druge nameravane zadeve, odpravljenja koleka za koledarje, — ako enkrat v letu dam 6 kr. več, kakor bi veljal koledar brez koleka, menda ta znesek tudi nobenega kupca ne zadeva preobčutljivo. Na posameznika pride razmerna malo, a za skupnost se vendar le precej nabere.

V državnem proračunu je med dohodki izkazano okoli 600.000 gold. čiste kolekovine od časnikov in koledarjev.

Ako odpade kolekovina, moral bo se čep za napravljeno luknjo poiskati drugej. A kje? Oskrbeti bodo ga morali kakor navadno v največi meri takozvani proizvajajoči stanovi, toraj kmet in mali obrtnik. Premožnejši svet, kteremu je časopisje postalo vsakdanji kruh, bo pa še za eden davek prostejši. Tako bi po mislih dopisnikovih odpravljenje kolekovine pri večih časnikih in koledarjih ostalo brez vidnega vspeha v oziru kulturnem, a konservativna stranka bi svojemu načelu gledé obdačenja premožnejših slojev ljudstva eno brco priskrbela. Ko bi naročniki večih časnikov do sedaj še ne plačevali primerne davka in če bi pisatelj teh vrstic imel v državnem zboru kaj govoriti, bi se pač potegoval za vpeljavo časniškega koleka.*)

Domače novice.

(Pri današnji dopolnilni volitvi) I. volilnega razreda v mestni zbor, kateri je predsedoval gospod Kušar, so bili izvoljeni od prišlih 120 volilcev, in so dobili glasov: Dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški 117, Franc Fortuna 114, Vaso Petričič 111, Franc Peterca 94.

(V. č. gospod profesor Miroslav Križnar) odpovedal se je mestnemu odborništvu. Isto se govori še o nekterih družih postavnih možeh. Imena prinesli bomo pozneje. Škoda, da se že mnogoskušeni možje odpovedujejo važnemu mestu v mestnem od-

*) Objavili smo ta dopis, da se izvé, kako se sodi o odpravi koleka. Svota, ki ž njim državi odpade, je tako nezdatna, da je ne bode treba drugje pri davkih iskati, kakor se boji g. dopisnik. Sicer pa naj se vpelje, ako hoče država že kaj imeti, zopet kolek od inzeratov, ki so zgolj kupčija. Naša misel pa je, da veda naj bo prosta, kupčija pa naj plačuje davek. Vredn.

boru, kjer nas je toliko truda stalo, preden smo si ga priborili.

(Na mesto predsednika deželne sodnije) dr. Gertscherja ima priti, kakor „Pokrok“ od 22. t. meseca poroča, Tržaški viši državni pravdnik dr. Schrott.

(Sprejemne poskušnje v srednjih šolah) so bile povod mnogoterim tožbam, tako, da je v preteklem letu naučno ministerstvo dalo na dotične uradnije vprašanje, kako naj se vravnajo vprihodnje. Čitati je bilo, da se je od več strani svetovalo, naj pridržijo po dosedanjem načinu, ali naj se le nekoliko prenaredijo. Da so take nagle preskušnje jako mučne za učitelje srednjih šol in za učence posebno s kmetov, kateri o počitnicah mnogo pozabijo, polnoma ptujim profesorjem plaho odgovarjajo itd., to je gotovo. Bilo bi po vsem tem najbolje, da se ljudskim učiteljem povrnejo stare pravice, da izročajo svojim učencem gotove svedočbe se vé da vsled pošteno varovanih preskušenj, in da se na podlagi dobrih veljavnih spričeval godijo sprejemanja v srednje šole, kakor se vršijo na visoke šole ali na vseučilišča vsled godnih ali zrelostnih spričeval iz srednjih šol.

(Prva seja) državnega zbora prične se jutri zopet po velikonočnih počitnicah. Poslanci odhajali so danes na Dunaj.

(Zasežen) je bil včeraj „Slov. Narod“ zaradi dopisa iz Celja, kritikujoč povišanje svetnika graške deželne sodnije g. Schrey-a v svetnika nadsodnije ravno tam.

(Nesreča) naj se zabrani poprej, preden se zgodi. Zato skrbeti je dolžnost vsakega poštenjaka. Velika nesreča proti pa pri Jelenovem zidu ob Reseljevi cesti memogredočim. Da so dotičnemu zidu le še kratki dnevi odločeni do poloma, priča nam nagnjenje njegovo na cesto, ki bo že skoraj težišče presseglo. Temelj zidu stoji višje od ceste, otrok je ondi vedno polno, ki se v nabrskani prsti igrajo. Le čisto majhne pripomoči je treba ali od vode, ali od otrok, še bolje pa se bo prevrat pospešil, ako bosta oba faktorja skupno delovala in zagromel bo zid po cesti, da bo groza. Gorje mu, kogar bo dosegel — pobil ga bo; otroci slučajno ondi v igračo zatopljeni našli bodo pa pod njim svoj grob.

(Kamnje in šolska mladéž.) Od več strani nam prihajajo pritožbe, da se šolska mladina po dokončani popludanski šoli domu gredé jako pogumno s kamenjem vojskuje, in da se je že večkrat primerilo, da je kteremu memogredočih kakošen tak projektil v prsi ali pa na pleča priletel, kateri ga seveda ni ubil, prijetnosti mu pa ravno tudi ni nobene provzročil. Taka vojska med šolsko mladino ni nič novega, ona je stara, kakor šola, je bila in bo ostala dokler bodo ljudje v šolo hodili; prav bi pa vendar le bilo, ko bi redarji, ki imajo ravno blizo šol opraviti, nekoliko svojo pozornost na to mladostno zabavo obrnili in morda tu pa tam nekoliko uro navili pri „ta sladkih“. Probatum est, povem Vam, da bo pomagalo.

(Razpisana je službo) c. kr. poštnege opravnika v Dolu, Kamniškega okraja. Nese vsega skupaj 467 gold., varščine je potreba 200 gold. Politični opravnik mora skrbeti za vsakdanjo poenkratno pešpotno zvezo med Dolom in Lazami (kolodvorom.) Prošnje v 14 dneh pri c. kr. ravnateljstvu pošte in brzojava v Trstu.

Razne reči.

— V nedeljo v dan 27. t. m. priredijo dilatantje Idrijske čitalnice v c. k. rudniškem gledališču „Lumpacij Vagabund“ ali „Hudobni duh“, burka s petjem v 3 dejanjih po J. Nestroj-u, poslovenil J. Aléšovec. Spremljanje petja in med časom igra c. k. rudniška godba pod vodstvom g. J. Paušiča. Kasa se odpre ob 6. uri, začetek ob 7. uri zvečer. Ustopnina: Lože 30 kr., sedeži 20 kr., stoječi gledalci 10 kr. Čisti dohodek namenjen je v napravo obleke revni šolki mladini.

— Zlato poroko obhajal je v Trstu danes g. Josip Pierobon s svojo gospo Marijo rojeno Besednjak. Petdeset let je, od kar sta stopila prvo krat pred altar obljubujoč si zvestobo in podporo do groba. Lepa vrsta otrok in vnukov krasilo jim je redko slavnost. Ob 9. uri zjutraj zbrali so se vsi skupaj pri sv. maši v cerkvi Matere Bežje.

— Iz Reke se vozi vsak dan parnik v Opatijo. Vpeljala ga je južna železnica z letno podporo 4000 goldinarjev.

— Tožba za 60 milijonov lir. „Triester Tagblatt“ prinaša iz Rima novico, da je bila 19. t.

m. v Rimu pred meščanskim tribunalom obravnava grofa d'Aquila proti laškemu državnemu fiscusu. Laška vlada je grofu leta 1860 vse bourbonsko družbinsko posestvo zaplenila z vsemi dohodki in obrestmi od obresti, kar do sedaj znaša okroglo svoto šestdeset milijonov lir. Grofa, ki je stric Franca II. je zastopal odvetnik dr. Severio Tuttoni, ki je jako dobro svoje vzroke zastavil. Sodnija je pravdo za več časa preložila.

Telegrami.

Dunaj, 24. aprila. Narodno-gospodarska komisija gosposke zbornice sprejela je načrt postave o špiritovem davku z spremembami, kakor jih je predlagala trojica ogerske gosposke zbornice le s tem razločkom, da se določi drugi dan, od kterega naj bodo veljavne postale. Med obema ministerstvoma financ je po najnovejših dogovorih najlepša sporazumljivost na podlagi sklenjenega kompromisa.

Briksen, 24. aprila. Knezoškof Leiss je nagle smrti umrl.

Carigrad, 23. aprila. Štefanija vsled malostne bolezni ni hotela v Bruso. Rudolf ni hotel svoje soproge same pustiti, zatoraj tudi ni šel v Bruso. Ker so bili že na poti, podalo se je tja samo spremstvo.

London, 24. aprila. „Dailetegraph“ poroča iz Kahire: Berberski guverner brzojavi, da je edina nada posadko rešiti, v izročitvi posadke ustašem.

Dunajska borza.

23. aprila.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 90	kr
Sreberna	81	20
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	85
Papirna renta, davka prosta	95	55
Ogerska zlata renta 6%	122	55
„ „ 4%	91	60
„ „ papirna renta 5%	88	45
Kreditne akeije	160 gld. 321	40
Akeije anglo-avstr. banke	200 gld. 119	50
„ avstr.-ogerske banke	853	—
„ Länderbänke	114	—
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	575	—
„ državne železnice	317	—
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	212	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	—
4% „ „ 1860	500	137
Državne srečke iz l. 1864	100	171
„ „ 1864	50	171
Kreditne srečke	100	176
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108	15
„ Ferdinandove sev.	107	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	50
London	121	45
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	73
Francoški napoleon.	9	63 1/2
Nemške marke	59	45

Umrli so:

19. aprila. Franc Pelko, čevljar, 34 let, Poljanska cesta št. 17, tuberkuloza. — Anton Medie, cerkovnika sin, 1 dan, Dunajska cesta št. 30, Oslabljenje.

Tuji.

23. aprila.

Pri **Maliči**: Vojteh Bevanich, kupč. potovalec, iz Pariza. — D. Fruwirth, kupč. potovalec, iz Monakovega. — Seelenfried, Stern, Brandl, Adanis in Gessler, kupč. potovalci, z Dunaja. — Lokančič, zemljemerec, z Dunaja. — M. Pirker, kupec, iz Baresa. — Julij Heller, iz Trsta. — J. C. Demšer, kupec, iz Železnikov.

Pri **Slonu**: Karol Vodničar, kupec, z Dunaja. — Oton Skerianz, c. k. poštni vradnik, iz Grada. — Anton Žgur, župnik, iz Prema. — Henrik Wolf, c. k. poročnik, iz Pazna. — A. Hajnal, stavb. nadzornik, iz Reke. — Fr. Vončina, s soprogo, iz Reke. — Ed. Schlager, kupec, iz Belaka.

ŠMARNICE

za tekoče leto

se dobivajo v

„Katoliški Bukvarni“

po sledeči ceni:

V pol usnji z barveno obrezo — gl. 90 kr.

vse v usnji z barveno obrezo | „ —

vse v usnji z zlato obrezo . | „ 20

Po pošti 10 kr. več. Kdor vzame 12 skupaj dobi jedne za nameček.

Najcenejše se knjige pošiljajo po pošti s križnim zavitkom, denarji pa po nakaznicah. S poštnim povzetjem stane mnogo več, pa nepotrebnih stroškov.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.